

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken: 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az öreg muszkavezető.

Arad, november 13.

Igy hívja Zichy Nándor grófot az a nép, melyet ámitania öreg korának végcéljául tekint; így nevezi őt több kedélyesség mint haraggal, mert a magyar nép érti a trétát és hamar felismeri a bolondot, ki belüle is azt akarna csinálni — ha tudna.

Es bárha Zichy Nándor gróf sohasem vezetett muszkát, mint a híres kancellár és a fajtájabeliek, mégis a gunyos elnevezésben a dolog lényegét helyesen felismerő és megítélő érzékének adja tanujelét a vaskos néphumor; mert az, a mire a klerikális reakció vezéremberei a gyónató székben a jó magatehetetlen öreg urat, az ő gyermektegy együgyűségét beugratják, a minék disztelen szereplési agitátorává tették, felér a muszkavezetéssel, ha nem rosszabb annál.

Azt a főbűnt, a melyet Zichy-nek a néppárti apostoloskodásában felrónak, rendszerint csak úgy jellemzik, hogy paktál a nemzetiségekkel. Hát ez nem volna még olyan nagy vétek, ha t. i. csak ennyiből állana; mert hiszen a nemzetiségek is egyenrangú polgártársaink, és abban még nincs megróni való, ha valamely párt vagy annak tagja idegen ajku polgártársainak bizalmát azal igyekszik megnyerni, hogy jogosult vagy teljesíthető óhajaik megvalósításához támogatását igéri. Am a néppárt ez idő szerint mandátum nélküli vezére nem ilyen természetes, megengedett módon paktált a nemzetiségekkel, sőt egyáltalán nem is a nemzetiségekkel

paktált, hanem a haza ellenségeivel, oda-kiat az osztrák klerikális reakció embe-reivel, itthon pedig a panszlávokkal, a valódi muszkavezetőkkel.

Ebben van Zichy Nándornak és pártjának a bűne, és abban, hogy e muszkavezető panszláv vezérekkel való szövete-zése révén az eddig hazafias érzelmű tót népet, a papság segítségével együvé toborzza és ama népbolondító s oroszold-ban álló muszkavezetők táborába tereli; abban van a bűne, hogy e hazaáruló him-pelléreknek, kik eddig sereg nélküli ve-zérek voltak, most a vallás és a mammon segélyével katonaságot gyűjt, melylyel a választások lezajlása után külön politikai céljaik érdekében rendelkezhetnek.

De nagy bűne a néppártnak és első sorban a vezérül szereplő aranygyapjas apostolának, hogy a nemzetiségeket, mid-őn előttük a magyar kormányt és ha-tóságokat, a magyar adminisztrációt, a magyar törvényhozást, a magyar erköl-csöket gyalazza, egyszersmind a magyar állameszme ellen is izgatja, s így szapo-ritja és nevel efemer pártérdek miatt a magyar nemzetnek, a magyar hazának belső ellenségeket.

Nem csoda hát, ha az öreg urra Kec-keméten a tegnapi választás alkalmával a kortesein kívül egyetlen kabátos ember sem szavazott; hogy az ő győzelmét vá-rosszerte még a saját választói is úgy te-kintették volna, mint a szabadság, a magyarság vereségét; nem csoda, ha Zichy Nándor tegnapi legyőzetését az egész országban örömjongva üdvözölték. Valjon mit érezhetett, midőn hintájába meghuzódva, c s ö n d é s s z o m o r u-

s á g g a l e hajtatott ki a városból, és szive teljes keserűségével kijelenté, hogy Magyarországon nem lép feltöbblet képviselőjelöltül? Valjon magába szállott-e kissé és gon-dol-e arra, hogy egy az isten, hogy az örök igazságnak ugyanazon mindenható szelleme örökös a Magyar szent Haza felett, mint akihez a jezsuiták fohászknak, és hogy ez örök igazság elve ellen halálos bünt követ el, midőg annak a hazának, melyet ő csak egy da-rab földnek tart, és annak a nemzetnek, melyet egy csoport embernek pénz, a ty-j á u l, v e z é r e ü l akarta magát az el-ámitott nép által odacsempésztetni, hogy kiszolgáltassa azt egy nemzetközi feleke-zeti pártnak, egy önző, hatalomvágyó és a magyar állameszmet letagadó osz-tálynak?

Igen, igen; szálljon magába, és álljon szavának; vonuljon vissza a magyar köz-élettől. Tartsa meg hitét, és ha a ma-gyar hazát és nemzetet megtagadja, le-gyen akkor a hite mellett annyi virtuális erénye is, hogy ezt a megtagadott hazát legalább el ne árulja.

A várnai választás eredménye is a szabadelvű párt győzelmével végződött dacára annak a nagy irgatásnak, melyről már tegnapi telegrammunkban megemlékeztünk. Sipek Sándor kormánypárti 269 szavazattal lett a képviselő Markovics János 161 szavazata ellenében.

A képviselőház házszabályait gondosan tanulmányozzák ez idő szerint néhány budapesti ügyvédi irodában. Képviselőválasztások érve-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Kinek van joga a boldogságra?

Írta: Potapenko I. N.

Az „Aradi Közlöny” számára fordította:

[4] Mész Károly.

(Vége.)

— Nem hiszi-e — kérdezte Wassiljevits Andrei — hogy a kegyed gyors elutazása fáj-dalmasan fogja őt érinteni?

Az asszony haikán, de csipős gunnyal nevetett, ezeket mondván:

— Oh az a nagy szerencse volna reá nézve. Valóban nagy szerencse. Bár csak érdekelné és mélyen megsebezne őt, akkor legalább kissé felzavarnám tunyaságából. Eppen erre számított. Azt óhajtanám, hogy azonnal utra keljen utánam, Moszkvába, és — miattam — akár meg is verjen ott engemet. . . . Bár csak jönne. Ott bizonyára az eleven élet for-gatagába kerülne, ami nem maradhatna jó kö-vetkezmények nélkül. . . .

— Es kegyed azt hiszi, hogy ez megtör-ténhetik?

— Sajnos, nem hiszem. A lomhaság, a lelki tunyaság már egészen behálózta, és az én elutazásom, szökésem még osodálkozást sem fog nála kelteni. Mintha látnám, hogy fog a kezével elutasítólag inteni ezt mondván: Fe-lőlem mehetsz! Mert tunya lesz arra, hogy

magát fölizgassa és valamire vállalkozék. Ha csak valami csoda nem történik, úgy azonban — nem. Meddig maradunk ezen az állomáson?

— Mintegy öt percreig, úgyhiszem.

— Szálljunk ki . . . sürgönyözni akarok neki . . . Ennek mindenesetre meg kell tör-ténnie és pedig lehető erős szavakban, egészen világosan.

A táviróhivatalba mentek. Pawlowna Darja ezeket írta le eredeti, erélyes vonásaival: „Menekültem az erkölcsi halál elől. Térj te is magadhoz, Moszkvában találsz. Darja.”

— Most, — mondotta, amint ismét a ko-csiba ültek és a vonat elindult — bizonyára tudni kívánja, hogy milyen czélra töreksem, mit keresek Moszkvában, milyen terveim van-nak. Különbön ön maga is tudni fogja, hogy terveim nincsenek és nem is lehetnek. Egyelőre csupán csak megmentettem magamat és sem-mit tovább. A tartományi városkában lakik édes anyám és nővérem, de oda nem szándé-kozom, mert először is nagyon közel fekszik Tsaplinó-hoz, azután az ottani élet szintén csupán látszólagos élete a félholtaknak. Ne-kem azonban, mintán már négy évet töltöt-tém a temetőben, szükségem van valódi, egész-séges életnek megismerésére. Mit fogok Moszk-vában kezdeni? Nos, én egészséges embernek érzem magamat, van kezem, lábam, eszem és világosan gondolkozó fém, mégse tudnék ott munkát találni? Nincsen-e mindjárt önnek szüksége egy másolóra?

— Mindenesetre — válaszolta Kurtanow mosolyogva, — az értékesésemet azonnal le kell iratnom. . . .

— Kme lássa . . . Ha pedig mint leíró nő nem találék foglalkozást, akkor mindenesetre mint felszolgálónő, vagy mosónő kapnék munkát, hiszen a vasaláshoz nagyszerűen ér-tek. . . .

Kurtanow ránézett és nem tudott betelni azon erély megosodásával, amely az asszony szemeiből szikrázott. Mindenből látható volt, hogy erősen el van tőkélve mindast meg-kiérteni, amiről beszélt és hogy semmiféle nehézségektől és akadályoktól nem fog vissza-riadni.

— Valóban — jegyezte meg Kurtanow, a kegyed erélye és eltökéltségével nem lehet elpusztulni. Ilyen emberek nem mehetnek tönkre. . . .

— En sem félek attól! Valóban nem — kiáltott fel az asszony — és nem is sokat kí-vánok: csupán érezni akarom, hogy öntudato-san élek, ennyi az egész. Hogy azonban amazok ott öntudatosan elhalnak, lássa az még is borzasztó.

— Valóban borzasztó, nagyon borzasztó — válaszolta Kurtanow.

— Tehát helyesli cselekedetemet, Wassil-jevits Andrei?

— Másikint nem is cselekedhetett, Paw-lowna Darja!

nyessége ellen petíciók készülnek, amelyeknek kiállítására nézve sok mindentféle formasságot szabnak meg a házszabályok, azt is elrendelvé, hogy érdemleges tárgyalás nélkül visszautasítandók az olyan kérvények, melyek a lényeges formai kellékeknek nem felelnek meg. A kérvények bizonyító materialeit a társaságok gyűjtögetik össze az illető választókerületek községeiben. Kérvényeket a választások ellen csak a has megalakulásaig lehet benyújtani. A megválasztandó elnök mindjárt helyének elfoglalásakor végleg igazoltaknak jelenti ki azokat a képviselőket, kiknek választása addig nem támogatott meg kérvénnyel, vagy akiknek megbízó levele ellen az osztály nem emelt kifogást.

Hiábavaló reménykedés.

Arad, november 13.

A komikum hatását teszi, hogy a romániai lapokban akkor jelennek meg a cikkek a magyarországi „néppárt” nagy jövődjéről, mikor azt Kecskeméten, Dunapatajon, Baranya-Szentlőrincsen, Vácon és Váruán egyszerre és egyformán látták el. A néppárt a pótválasztásoknál mindent megbukott és a Dimbovicsa partján akkor írják róla a mi savarosunkban halászni szerető újságok, hogy ez a párt az egyetlen, mely nem nagy idő múlva fel fogja váltani a szabadelvű párt uralmát. Hosszúnak mondják ők ezt az uralmat, a mi már magában véve is elég bizonyíték, hogy erre az uralomra szükség volt és Magyarországra áldást hozott.

Hogy az oláhok, kik a magyar állam eszredéves alkotmányának nyílt vagy leplezett ellenségei, nagyon szeretnék, ha jóslásaik a néppárttól valósággá válnék, természetes. A mit államfelforgató terveik kivitelére nem remélhetnek a mostani többségtől, nem ok nélkül várják a házaftalanságnak kisebb vagy nagyobb mértéke által cséjjaiban meg nem tántorodó néppárttól.

De hát hiába való reménykedés. Zichy Nándor gróffal a néppárt elvesztette Kecskeméten azt a gyenge fejét is, aki volt, nem nagy idő múlva a 20 tagból álló párttörzék végelgyengülésben fog kimulni és szövetségeseik, a románok, kik olyan hangzatos tirádákat tudnak most sengeri, följegyezhetik majd reményeik elszűlését is. És mindaddig ilyen jegyzeteket kell majd tenniük, míg a hangadók bele nem nyugessanak abba, hogy törvényes államba, csak törvényes eszközökkel lehet a törvények kérésében megterő csélokért küszdeni.

Erre az asszony mindakét kezét elébe nyújtotta, és lelkesedve mondá:

— Ha Moszkvába mind ilyen jó emberek laknak mint ön, akkor bizony meg lehet ott élni,

— Nem mind egyformák, Pawlowna Darja... Hanem azért elég jól meg lehet ott élni — válaszolt Kurtanow, kezeit megszorítván.

IV.

Mintegy három hét múlva Kurtanownak és Pawlowna Darjának Moszkvába való megérkezésük után, a Mjassmitzkájában fekvő egyik nagy házában, mely csupa butorozott szobákból álló lakásokkal birt, a lépcsőházban találjuk Kurtanowot. Amint a harmadik emeletet elérte, balra tartott a s hosszú, keskeny, folyósón áthaladva a 49-es számú ajtón kopogtatott. Választ nem ayervén, ismételve kopogott, de újra is csak hiába.

— Lám, lám, azt mondotta, hogy egy órákor jöjjen és még mindig nincsen hon — gondolta magában és minden hang nélkül a kulcsot kérte az egyik, éppen arra ment hási-szolgától.

Mivel pedig Kurtanowot már ismételve látták Posdnew nejnél megfordulni azért a kulcsot azonnal rendelkezésére is bocsátották.

A kis szobának két ablakán éppen beültött a nap, és erősen megvilágította egész berendezését. A diván előtt kerek asztal ál-

Azok a romániai reménykedések, melyeket a néppárt tegnapi kudarcain olyan a propos tessnek csuffá, a következőleg hangzanak.

A most lefolyt választások alkalmával sikerült — írja az „EpoKa” — a konzervatív pártnak, amelyet Magyarországon katolikus és néppártnak neveznek, bejutni a képviselőházba. Nyilvánvaló, hogy ez a párt napról-napra növekedni fog és csakhamar a szomszédos királyságnak második kormányképes pártját fogja alkotni s így megszünik az az anomália, hogy a további harminc évre is ugyanas az egy párt uralkodjék.

Egyszóval: a jövő eszé a pártó, a mely valóban a legengedékenyebb a nemzetiségek iránt. Ez az egyetlen párt, a melynek bátorsága volt a sovinszták gyűlöletével szemben kimondani, hogy a nemzetiségeknek is vannak jogaik. Különbben a konzervatívek becsületes és emberiseges párt lévén, világos, hogy egy leendő konzervatív magyar kormány senkivel szemben sem fog olyan törvénytelenéget elkövetni, mint a milyeneket a liberális magyar kormány elkövetett a nemzetiségekkel szemben. Ennek a pártnak a felekezeti jellege már magában is biztosítja annak, hogy legalább azt a kis egyházi autonómiát respektálni fogja, a mi a románoknak még megmaradt.

A Voitsa Nationalá-ban igen érdekes cikksorozat jelent meg a román nemzetiségi párt belső viszonyaira vonatkozó leleplezésekkel. E cikksorozat harmadik része a néppártnak a román tulsókhöz való viszonyáról a következőket mondja:

— Fontos jelenség reánk nézve a választásban a néppárt diadala. Ennek a pártnak a múlt országgyűlésen csak egyetlen egy képviselője volt ma már huszonegyen foglalnak helyet a magyar képviselőházban. Tudvalevő dolog, hogy a néppárt a magyar pártok között az egyetlen, amely a nemzetiségek kibékítését követeli. A választások lezajlása után határozottan konstatalható, hogy valamennyi lapunk rokonszenvenvel fogadja a néppárt erősödését. Sőt Mocsonyi lapja a Dreptatea odáig ment, hogy a választások kezdetén ezt írta: Ha a románok közül valaki szavazni merészkednék, a szavazson a néppárt jelöltjére.” De az is igaz, hogy a nemzetiségek a rokonszenvennek eredményei nem maradtak el, hisz a néppárt legtöbb

lott a második amely írásztalul szolgált. Az egy spanyolfallal volt eltakarva. Mindenben a legnagyobb tisztaság és hási, szigorú rendtartás volt fölismerhető.

As írásztal papirtekerosekkel és kefelevonatos javító ivekkel volt elhalmozva, de még itt is a legnagyobb rend uralkodott.

Kurtanow örvendezve nézett körül é gondolatában egybehasonlította ezen szobát az ő két szobájával, ahol minden összevissza hevert, könyvek és ruhaneműk vegyesen a legnagyobb rendtelenségben, ahol a tintartó egyszerű hamutartó is volt és mindent szerzőrt dohányt lehetett találni s mindig legalább is két órába került, ha abban a szürszavarban valamit meg akart találni.

— Lám, a rend még is csak szép dolog — gondolta Kurtanow magában — de nagyon unalmas ám annak fentartásával bajlódni. Ni ni, mennyi kézirat fekszik itt, mennyi munkára tudott már szert tenni! Még kefelevonatok javítási ivei is, hát már ezt is érti? És valóban ernyedetlen erélyesség!

Majd az ivő asztalhoz lépett és a sok kézirat között saját kéziratának vaskos füzetét kereste. Abban egyeztek meg ugyanis, hogy a másolat mára már teljesen elkészül s meg akart arról győződni, vajlon megtartotta-e ígretét. Felemelgette, félrerakta az iratokat, asután elővette fogalmazványát és a mellette fekvő még vastagabb füzetet s átnézgette annak utolsó lapjait. Bizony készen is volt

mandátumát a nemzetiségi skülönösen a tót kerületben szerezte. Ha a románok is elhatározták volna, hogy a néppártot támogatják s itt-ott részt vettek volna a választásokban, a néppártnak minden bizonynyal sikerült volna még legalább 10—15 mandátumot nyernie.

Bukarestben szűltében-hosszában azt beszélék, hogy a magyarországi románok és a néppárt vezetősége között Mocsonyi tartja fenn az összeköttetést, az idevaló akcióit pedig a bécsi körökben a bukoviniai báró Hurmuzaki közvetíti.

Megyei és városi közügyek.

Arad egészségügye.

— A főorvos jelentéséből. —

A hó mérő legmagasabb állása 0°+23.8 okt. hó 5-ikén délután volt, legalantabb állása 0°+7.0 okt. hó 28-án éjjel jegyzetelt. A légsúly mérő állása 768.6 mm. legmagasabb és 750.1 mm. legalantabb pont között ingadozott. Az időjárás változó, tulnyomólag derült s a hó első felében száraz, második felében inkább esős, hűvös volt, gyakori esős széláramlással. Kiseb esett 8 nap, esőpegett háromszor, köd ereszkedett négyszer. A csapadék magassága 26 mm. — Uralgó szélirány volt a keleti.

A közegészségi állapot az első havhoz képest kisebb javult, a beteglések gyérültek, az összes halálozás 5 esettel csökkent, az újszülöttek száma a halálozást 55 esettel haladta meg. A légzőszervek hurutos beteglései voltak tulnyomó számban, a gümőkór s a csúsrítékban, a kiseddek bélbántalmi alábbhangyóban mutatkoztak. A fertőző beteglések közül a ditteria 9 új esettel volt bejelentve s egyszer volt halálos végsődés. — A vörheny csak négyszer jött elő s egy eset végsődött halálosan. Még mindig gyakori volt a typhus s 15 bejelentett esetből 6 végsődött lehalálosan.

Trachoma betegek: maradvány szept. hó végén 12, asóta szaporodás 5, apadás 2, kezelés alatt maradt: okt. végén 12. Ezek közül a kórházban van 4, idegen 4.

Elhunyt összesen 106 egyén, ezek közül 61 fi, 45 nőnemű, idegen 8, városi illetőségű pedig 98. — A városi lakosságból elhalt a belvárosban 84, Erzsébetvárosban 17, Sarkadon 4, Ujtelepen 4, Gájban 12, Ségában 4, Polturában 8, Tányákon 1, a közkórházban 19 beteg. Főhalálokok: veleszületett gyengeség és alkati hiba 9, rángás 8, tüdővész és aszkór 10, tüdőb 6, agybaj 9, szivbaj 6, hashártyalob 1, ditteria 1, vörheny 1, hagymáz 5, bélob 26, veselob 1, májbaj 2, rák 4, végelgyengülés 7. Baleset 4, öngyilkosság 7, halva született 4. Az összes

az egész másolat teljesen, sőt még az aljára már eszen szó is oda volt írva. „Vége”.

— Milyen gyorsan dolgozik ez a Pawlowna Darja! Hogyan is képes mindezt elvégezni! De ime, már jön, ezek az ő léptei. Milyen biztosnak és erőteljesnek, más asszonyok ritkán járnak így.

A nő belépett.

— Ejnye lám, ez már csakugyan nem szép! Bizony nem szép — mondotta Darja fejét rázva, és levetette régi barna esőköpenyét. — Ki engedte meg önnek itt rendtelenséget csinálni?

— Megbocsásáson, Pawlowna Darja! En csupán a kegyed pontosságáról akartam meggyőződni és mondhatom, hogy valóban messének találtam. Ugyan mit hozott magával megint?

— Munkát — válaszolta, s midőn a csomag javító ivet, amint hozott, az asztalon elhelyezte, kezét nyújtá vendégének.

— Munkát, munkát és munkát! Valóságos dühkel rohanok a munkára, mint az éhes farkas ragadmánya után. Először is nagy erő-készlettel rendelkezem, igen nagygyal! És én munkaerőm már ki is van forrva, mint a jó bor. Másodszor pénzre van szükségem, nagy kiadásaim vannak. Hissen semmi se volt és máris egyetmást beszerentem fehérneműből, asután egy hási újast is vartam magamnak. Megmutassam önnek? Ugy-e bár hogy nagyon kedves? Még kacserkődni is le-

elhaltak közül orvosoltatott 95. A városi halálosági évi aránya e hóban — a polgárság népességéhez képest — 26:1 pro mille.

Korra nézve elhalt a városi lakosságból 1 évig 88, 2-5 évig 7, 6-10 évig 4, 11-20 évig 4, 21-30 évig 5, 31-40 évig 2, 41-50 évig 15, 51-60 évig 7, 61-70 évig 6, 71-80 évig 10.

Elve született az anyakönyvi kivonatok szerint 153, (8-ozal több, mint szept. hóban), ezek közül 81 fi, 72 nőnemű, törvénytelen 25. A városi új születések évi aránya e hóban — a polgári népességhez képest — 40:8 pro mille. Házasult 86 pár.

Orvosrendőri hullaszemle tartott 12 esetben, orvosrendőri boncolás volt egyszer, orvosrendőrileg pedig vizsgáltatott 117 letartóztatott egyén. A dajkák kisedek létszáma volt okt. hó végén 190.

A kisiparosok mozgalmá.

(Válassz Horváth János Iparosnak)

Arad, november 13.

Minden évben forró nyáron, kánikulában, mikor a műnyelven kifejezett anison mert van, megjelenik a szápa a flumei tengeröbölben. Ep így évszakra-évszakra mindig kísértének a kisiparosok.

Tény, hogy sok kívánnivalót hagy fóna kisiparosaink helyzetének rendesetlensége és ziláltsága, melyet okos, radikális módon kell rendezni. Ma már annyi javaslat fekszik a tekintetben a kereskedelmi miniszter előtt, hogy ezekből egy okos, jó a tén minden tekintetben kielégíthető törvényjavaslatot terjeszthet annak idején az országgyűlés elé.

A legnagyobb hiba az, hogy kisiparosaink mindent és mindent az „átkos kormány“-ról várnak, de ha eljön az ideje, hogy azt támogassák, akkor megint és mindig csak „átkos kormány“ marad. Számítalanszor kifejtette nézetét e sorok írója kisiparosaink előtt, hogy ilyen körülmények közt ne mástól várják a segítséget, hanem maguk, saját erejükből, egyesülés által javítsanak helyzetükön.

Horváth ur az „Arad és Vidéke“ 264. számában keservesen panaszolja el, hogy a kisiparosok nem tanulnak mást, mint sokat és olcsón dolgozni. Hiszen éppen itt van a dolog achilles sarka, mert az mindenütt bebizonyult, hogy ahol a nagyipar a kisiparral versenyez, amas győzni fog. Ezért azonban nem szabad azt gondolni, hogy a nagyipar teljesen elnyomja a kisipart a pár év múlva tán kisipar egyáltalán létezni nem fog. Nem, mert a kisiparnak, dacára, hogy a

nagyipar erőse nyomást gyakorol rá, még mindig elég és jelentékeny tere marad a működésére. A sokat emlegetett művelt nyugot-európai államokban még mindig nagyobb azoknak a száma, kik a kisipar körébe tartoznak, mert számos iparágban az egyéni islének nagy és kiváló fontosságú szerepe van. S ezért a kisiparosnak nem sokat és olcsón, hanem keveset és jól kell dolgozni.

A kisiparnak nagy jelentősége van egyes oly munkákat teljesíteni melyek, helyhez és időhöz vannak kötve. Nemkülönben az általa előállított szikkeinek bizonyos mértékét kell adnia a akkor nem kell sokat és olcsón dolgozni.

Nem hagyhatom felemlítés nélkül Horváth urnak azon kijelentését, hogy az ipartestületi elnökök jó részben az iparosok elenségei, mert egyes részvény-vállalatok élén állanak. Ez Horváth urnak a szemében nagy szálka. Pedig ha városunk iparosai tudnák, hogy egy ipartestületi elnök mit tett és tesz a kisiparosok érdekében, akkor nem irta volna meg ezt a kifakadást Horváth ur; mert szikkének ezen passzusa igen közel van a szocializmushoz. Ha valaki kételkedne ebben az állításban az keresse fel városunk volt és jelenlegi ipartestületi elnökét, ok bizonyára kellő felvilágosítással fognak szolgálni. Nekem határozott tudomásom van arról, hogy az ipartestület elnöke elnökösködése ideje alatt igen gyakran és számtalan esetben segítette és támogatta az arra érdemes kisiparosokat.

Végül, a mi a gabonaárakat illeti, erre vonatkozólag Horváth urnak, e helyen nem adom meg a választ, hanem utalok a város nagynevű, széles tudású és európai műveltségű képviselőjének, Hieronymi Károly programbeszédjére, ott megtalálja egész körülmenyesen, hogy miért talál a csóny a buszára.

Ujlag ajánlom kisiparosaink figyelmébe az egyesüléstönsegélyző szövetkezete kérés legyen jelszavunk és: egyesült erővel!

B. S.

IDÓJÁRÁS.

Légszomszék: reggel 7 órakor 762,8 milliméter, délután 2 órakor 765,4 milliméter. Hőmérséklet: reggel 7 órakor 0° — 0,5, délután 2 órakor 0° + 1,0. Szél iránya és erője: reggel 7 órakor EN. S, délután 2 órakor EN. S. Felhőzet: reggel felőrlött, délután derült, Csapadék az utóbbi 24 órában: 2 milliméter.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 14. —

Száraz. — Fagy.

HIREK.

Arad, november 14.

Vonatok indulása

ARADRÓL:	
Budapestre gyv. reg.	8.18
sv. de.	11.30
tv. du.	3.58
sv. este	9.55
Csabára (péntek) de.	12.—
Szolnokra vv. reg.	5.10
Tóváros sv. reg.	6.30
sv. du.	4.30
gyv. este	7.02
Seborsinra vv. du.	2.30
Temesvárra sv. reg.	6.30
sv. de.	11.35
vv. du.	5.—
Szegedre sv. reg.	4.45
sv. de.	8.48
vv. du.	4.10
N-Halmágyra sv. reg.	6.55
sv. de.	11.55
sv. du.	4.50
M-Hegyesre vv. du.	2.30

Vonatok érkezése

ARADRA:	
Budapestről sv. reg.	6.05
sv. du.	8.55
gyv. este	6.52
Csabáról (péntek) reg.	7.—
Szolnokról tv. reg.	9.10
sv. este	3.47
Tóváros sv. reg.	6.54
gyv. reg.	8.08
tv. de.	10.50
sv. este	8.55
Radnáról tv. du.	3.12
Temesvárról vv. de.	10.48
sv. du.	3.44
sv. este	10.55
Szegedről sv. de.	8.45
sv. este	6.43
sv. éjjel	10.25
N-Halmágyról sv. de.	8.08
sv. de.	11.05
sv. este	6.34
M-Hegyesről vv. du.	12.30

November 14. Szombat Róm. kath. naptár: Serapion. — Protestáns naptár: Serapion. — Izraelita naptár: Szombat Vajjezse. — Görög-keleti naptár (nov. 2.): Acindyn. — A nap kél 7 óra 6 peroskor, nyugodik 4 óra 25 peroskor. — A hold kél 9 óra 18 peroskor, nyugodik 1 óra 18 peroskor.

November 15. A női kereskedelmi tanfolyam ünnepélyes megnyitása délelőtt 10 órakor (Kereskedelmi akadémián).

November 15. A korosolyásó-egyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kaszinó).

November 22. Az iparos ifjak társaságja (Fehér Kereszt).

November 29. Kültörvényhatósági bizottsági tagválasztások a IV-ik körletben.

December 1. A nagyhalmagy-brádi vasúti ünnepélyes megnyitása.

Szabadságharosi emléktárgyak országos kiállítása (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindnapon délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Költsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 10—12 óráig. Helyiség: Polgári lakola, földszint.

— Az uralkodóház tagjai Kis-Jenőn. Kis-Jenőről, a hol most orleansi Fülöp herceg és neje, Mária Dorottya főhercegnő érkezését várják, mely alkalommal több napig tartó vadászatot tartanak, jelenléti levelezőnk: December elején másodszer a most tervezettnél még nagyobb vadászatokat rendeznek, amelyeken valószínűleg az uralkodóház néhány tagja is, de bizonyára József Agost és Orleansi Fülöp is résztvesznek. Minthogy tavaly nem voltak Kis-Jenőn vadászatok, a vadállomány

het benne és már régóta szeretnék egy kicsit kacérkodni... Orizkedjék kacérságomtól, Wassiljevits Andrei, mert nálam már ez is kiforrott ám, mint a jó bor...

— Kivel akar kacérkodni? — kérdeste Kurtánow.

— Oh az egész világgal, — akár kivel... Nos, tehát például mindjárt önnel... Mit, — avagy azt hiszi, hogy az ön szíve köből van? Pedig már régen öure gondoltam, mint áldozatomra... Igazán nem...

Miután pedig az újast a dívánra tette, így folytatta:

— Olyan nagy kedvem volna egy kicsit kacérkodni... Nos, ön pedig még meg sem dioséri újjasomat? Ön megsérti a szerzőt, pedig tudhatná, hogy milyen nagy a szerzők önszeretete...

— Hát valóban kegyed maga varrta ezt az újast? Ugyan mikor is ért rá?

— Oh én mindenre találom időt. Hiszen mondom önnek, hogy annyi feles erővel rendelkezem, hogy mint éhes farkas rontok neki a munkának.

— Igen ám de lássa, Grigori-Petrovicsot még se tudta felvidítani.

Az asszony arca elborult és így válaszolt:

— Ezen mulasztás maradt az ön örökös sebhelyem. De nem öt nem lehetett már felvidítani... Még azon is osodálkodom, hogy annyi erélye volt, kimosdulni és a városba hajtatni, hogy engem tudósithasson!...

Tudja-e hogy mit írt nekem. Ezen néhány szót: „Tedd amit akarsz.“ De azután még ezt is hozzát tette: „Ha pénzre van szükséged, költhetek.“ Ajánlatát azonban köszönettel visszautasítottam. Az ő pénzére ninosen szükségem, ninosen. Ha ő az évi járadékát nem költöthetné el oly gondtalanul, bizonyára más ember lett volna belőle. Mert nem mi azért vagyunk a világon, hogy évi járadékainkat elköltsük, hanem azért, hogy dolgozzunk.

En nem törődöm vele többé! O meghalt.

— Megvan-e a leirással elégedve?

— Nagyon is!... Hiszen kegyednek egészen férfias kezevonása van...

— Es csupán ezért van megelégedve?

Az mégis különös! Talán már távozni is készül? Igen? Oh lássa, én önnek még mondani akartam valamit... Hallja hát — és miután feltűndem elpirult volna, így folytatta: Mikor fog ő: már vágtere is belém szeretni?

— Mi — o — o — da?

— Nos igen;... Hiszen ez oly nagyon természetes!... Gondolja csak el, hogy mily állapotban vagyok! Ön, hogy így mondjam az ön megváltóm... Egyedül csak önnek köszönöm, hogy most új életet élhetek. De nekem valakit ezernem is kell, mivel — én is asszony vagyok. Valakit boldogítenem kell.

Es erre önnek természetesen több előjoga van, mint bárkinek... Mondja, nem így van-e? De ön habozik.

Végre is kifogyott a türelmem és azután

— késő lesz... Az asszony nevetett, de Kurtánow hozzáhajolt, megragadta kezét a szintén mosolyogva, de látható megindulással mondá!

— Hiszen én majdnem — majdnem szerelmes vagyok kegyedbe, Pawlowna Darja!

Lám! tehát mégis valahára!... No, ez derék. De igyekezzék egészen belém szeretni — válaszolt — lássa egészen komolyan mondom: Ön dolgozik, én hasonló képen. Így az unalom könnyen fölemésztheti az embert, ha csupán dolgozik és mindig csak dolgozik! Hát szeressük kissé egymást és azonnal kellemesebbnek, vidámabbnak találjuk életünket. Hadd temessék el a halottak önmagukat mi élő emberek maradunk... Hiszen nem követünk el bűnt ha élvezük életünket és a velejárá boldogságot. Ugy-e bár Wassiljevits Andrei?

Kurtánow a kezét osókolta meg, egészen mellé ült le a dívánra, a kezét folyton szoritgatva mondotta:

— Kegyed igazán különös egy asszony, kegyedet szeretni kell!

— Ennek már régen kellett volna így megtörténnie — válaszolta Darja — mert hiszen aki dolgozik annak, joga is van a boldogságra.

... Szemsi égtek és sötét pir borította arozát.

annyira elszaporodott, hogy a vadászokat gazdag szákmánnyal kezegetheti.

— **Kimaradt és felvett megyei virilisek.** A megye állandó bíráló választmánya november hó 7-ről keletve tegnap boosátotta ki azon végzést, melyvel az Aradmegye legtöbb adó-fizető törvényhatósági bizottsági tagjainak 1887-ik évre összeállított névjegyzéke ellen benyújtott fessólamlások fölött határozott. Így most már az aradmegyei virilisek jövő évi névjegyzéke meg van állapítva. Az állandó bíráló választmány — miként est a gyűlés lefolyásáról hozott tudósításukban érintettük is — több fessólamlásnak helyt adott, annak következtében pedig az igazoló választmányak lapjainak is közölt névjegyzékén is némi változás esett. Tizenöt új ember került bele a névsorba természetesen ehhez mérten tizenötön az igazoló választmány által összeállított névsorból kiestek. **Felvételek a névjegyzékbe:** Istvánffy Béla szemlái, Setreiber Fülöp magyar-pécskai, Eliás Adolf magyar-pécskai, Vásárhelyi József tókősházai, Török Géza simándi, Steiner Miksa szapárligeti, Kohn Lajos csermői, Wittmann György eleki, Niedermayer Ferencs eleki, Singer Márton eleki, Biluska György eleki, Singer Mihály eleki, Hammer Boldizsár eleki, Wittmann Ferencs eleki és Berger Izrael sikulai lakosok. **Kihagyottak a névjegyzékből:** Kolliv József duudi, Hatzelhoff József szent-mártoni, Fehér Manó dr. magyar-pécskai, Vertács Akos János ó-pécskai, ifj. Novák Péter vaszójai, Wittmann János eleki, Szentpétery Antal aradi, Katona Mihály magyar-pécskai, Faekelmann János szentmártoni, Kohn Salamon szekudvari, Szkrainka Lajos magyar-pécskai, Borsos József magyar-pécskai, Pavlovics Ignác pankotai, Bulboka Vazul kurticai és Winter János ternovai lakosok.

— **Allami uradalmak eladása.** A pénzügyminiszterium élénken foglalkozik az állami uradalmak eladásával, ami mind nagyobb dimenziókat ölt. Eddig körülbelül három millió forint értékű uradalmat adtak el, többnyire hosszú lejáratra. Az eladott uradalmak legnagyobb része — írja a „Bnd. Napló” — a délkeleten van. Eddig az aradi jóság igazgatóság kezelte őket, amely ezután csak a részletek behajtásával foglalkozik majd. A kormánynak még 4 millió forint értékű uradalomnak eladására van joga, Lukács pénzügyminiszter azonban még egy főmillió forint értékű uradalom eladására fog felhatalmazást kérni az új képviselőháztól. Ezenkívül 6000 hold területű állami uradalmat, amelynek körülbelül 1,200,000 frt az értéke; telepítési célra használnak fel.

— **Makóiak gróf Telekinek.** A makói szabadpárti párt elnöke Szentcs Vidor kir. közjegyző a párt tagjait értekezletre hívta meg a végből, hogy gr. Teleki Józsefhez emlékiratot intézzenek mindazok, kik az októberi választás alkalmával Telekire adták szavazatukat. Ezzel az emlékirattal bucsuszik a párt a gróftól, ki a kerületülészintén levélben vett bucsut. Teleki József levele a legközelebbi értekezleten szintén felolvasásra kerül.

— **A fősolgabíró költségei.** Egy fősolgabíró fölébocsás után azzal a kéréssel fordult a pénzügyminiszterhez, hogy az utadó behajtása érdekében tett utazásából fölmerült költségei és napidijai a pénzügyi tárca terhére utaltassanak ki. A miniszter nem találta ezt a kérést teljesíthetőnek, mivel oly esetekben, midőn a fősolgabírák, vagy szolgabírák az utadó behajtása végett külön, s nem állami adóval együtt foganatosítják a végrehajtásokat a behajtási illeték nem az állami, hanem az illető törvényhatósági pénztárt terheli. Hozzátette egyébiránt a miniszter, hogy a mennyiben a törvény-

hatóság nem lenne hajlandó a kérdéses utazási költséget érvényesíteni, ennek elrendelése végett a fősolgabíró közvetlenül a kereskedelmi miniszterhez folyamodhatik.

— **Kasics Péter uszakyban fejelemi vizsgálat alá kerül,** amiért megtámadta a honvédelmi minisztert és az egész miniszteriumot. A vizsgálat és eljárás a miniszterelnökség föladata lett, amely a maga részéről Dárday Sándor miniszteri tanácsost küldte ki a vizsgálat vezetésére.

— **Az utazó ügynökök ellen.** Aradmegye közönségének közelebről alkalma lesz az utazó kereskedő ügynökök annyit hangosztatott tulkapásaival foglalkozni a véleményét nyilvánítani a felett, vajjon az amugy is nehéz viszonyokkal küzdő kis-iparosok és a kisebb vállalkozású gyári ipar érdekében nem volna-e észszerű az ipartörvény erre vonatkozó rendelkezését revízió alá venni. Szeben vármegye ugyanis megküldte Aradvármegye alispánjának is a kereskedelemügyi miniszterhez intézett ama felterjesztését, melyben „az utazó kereskedő ügynököket az ismét-eladással nem foglalkozó közönség házalás-szerű felkeresésétől” eltiltani javasolja. E felterjesztést legközelebbi rendes közgyűlésében a mi megyénk közönsége is tárgyalni fogja s alig hisszük, hogy ne fogná pártolásra találni. A szebeniek derekasán meg is okolják az utazó ügynök urak ellen foglalt álláspontjukat s ha az ember végig olvassa a szép magyar sággal megírt felterjesztést, bizony a legtöbb tekintetben igazat fog adni a szebenieknek. Például teljesen igazuk van, mikor az ügynökök eljárását nem éppen hízogó módon így jellemelik: „Határt alig ismerő tola-kodásuk, elszédítő szóaradat, látszólag rend-kívül előnyös fizetési feltételek ajánlása, a ki-nált árúknak csak a szemre számított külseje, az ostrom alá vett fogyasztók legtöbbjét tör-be csalják, akiknek csak akkor nyílik ki a szemük, amidőn a megrendelt áru megérke-sik és midőn legtöbb esetben azon szomorú tapasztalatra jutnak, hogy a felmutatott min-táknak nem felel meg, sőt többnyire még ezeknél is silányabb, de majdnem minden esetben arról kell meggyőződniök, hogy a lát-szólag olcsó árak tényleg legalább kétszer oly drágák, mint a milyen normális értékük, sőt gyakran értéktelenek.”

— **Élet és halál.** A főorvosi hivatal által egybeállított statisztikai kimutatás szerint az elmúlt héten született Aradon összesen 84 egyén és pedig 19 fiú és 15 nő, arány 27.6 pro mille, elhalt ugyan ez idő alatt 30 egyén: 15 fiú és 15 nő, köztük 1 idegen; arány 32.2 pro mille.

— **Jelenet az utcán.** Csinos fiatal 15 éves liboska sétál az utcán édes atyja kíséretében. Felűnik neki, hogy egy deli fiatalember mily epedő pillantásokat vet feléje. — Megilletődik és meglepetésében odafordulva papájához, úde, piros ajkait következő beszédre nyitja föl:

— Nézd csak papa, ez a fiatalember, a ki-vel most találkozunk, kétszer is visszanézett utánam!

Osszevonva szemöldökeit a papa mondja:

— Hát honnan tudod te, hogy visszanézett?

Mire a hamis kiosi, aki így elszólta magát, kénytelen volt előrukkolni a kényes magyarázattal:

— Hát mert én is visszanéztem.

— **Ujfajta virzsinia szivarok.** A virzsinia szivar barátainak egy édes titkot árulunk el. 1897. évi márczius elsején egy új szivarfajta kerül forgalomba: a „brazil-virzsinia” szivar. Kubai dohányból készül 14 és fél centiméter hosszú és az ize is inkább az ötös kubára, mint a tisztelőben megöregedett régi virzsiniaakra fog emlékeztetni. Aminek különben megles az is előnye, hogy a leggyö-nébb szivarozók is hódolhatnak majd a virzsinianak.

— **A kereskedelmi kamarák kiadványai.** A tizenhét magyarországi kereskedelmi és ipar-kamara által a kereskedelem pénzügyi és hitel-ügyi kiállításai csoportban együttesen kiállított

összes jelentéseinek, jegyzőkönyveinek, em-lékiratainak és egyéb fontosabb kiadványai-nak teljes gyűjteményét átengedte a kereske-delmi múzeumnak, melynek igazgatósága gondoskodni fog arról, hogy a nagyértékű könyvgyűjtemény elkülönítve a hiteles forrá-sokat kereső közönség részére, saját nyilvá-nos könyvtáraiban hozzáférhetővé tétessék. — Ugyancsak a kereskedelmi múzeumnak en-gedték át a kamarák által a millénnium al-kalmából készített értékes térképet, mely az iparvállalatokat, szakiskolákat az önálló ke-reskedők és iparosoknak az egyes kamarai kerületek összlakosságához való számarányát, valamint az egész ország kereskedőinek és iparosainak kamarai kerületek szerinti százalé-kos megosztását feltünteti.

— **A repülő gép.** Szent-Király máramaros-megyei községben szerdán mutatta be nagy érdekű közönség jelenlétében Rihász Sándor valóval fiatal hivatalnok saját szerke-zett repülőgépet. A kerület intelligens és hoz-zártó közönségéből szűri alakult, melyet annyira meglepett Rihász repülőkerékének egy-szerű, természetes s mégis teljesen tökéletes működése, hogy lehetővé fogják tenni Rihász-nak azt, hogy gépét Budapesten is bemutat-hassa a szaktekintélyeknek és kísérleteit is megtehesse. Rihász repülő kerékének a való-si gyárban készült kísérleti mintája az alól készült, a kerék átmérője 120 cm. 4 lapátvi-torlával van felszerelve, melyek egyenkint 75 m. területűek, a lapátvitorló keretek közönsé-ges szineghálójával vannak összekötve, alattuk vitorlavázsonból készült szelepekkel.

— **Farkas a bárányok között.** Az alsó-land-vai kerületben tudvalevőleg Marsovszky Endre néppárti győzött a liberális Mandel Pál ellen. Marsovszky már eddigelé is nép-szerű férfin volt, de nem annyira politikai szereplése, mint inkább pompás görögdiannyi révén. Ki nem evett volna még jégbeütött Marsovszkyt? A nagy dinnyetermelő az idén, változatosság okáért nem dinnyemagot vetett, hanem a vizsály és egyenletlenség magvait hintette szét az alsó-landvai kerületben. Az alpapság buzgón segédkezett neki, a néppárti férfiak két hétig nem aludtak a Marsovszky szerencsésen elkaparintotta az alsó-landvai kerület mandátumát. Nagy volt az ujjongás a néppárt sorában, s talán még ma is tartana a dinom-dánom, ha — oh mily szörnyűségi — egy indiskrét leleplező el nem árulja, hogy az új néppárti képviselő — a Luteránus vallást követi. A katolikus alpapság, amely éjt-napot egygyé téve dolgozott a győzelem megszerzésén, most egyértelműleg elhatározta, hogy a Marsovszky megválasztásának napját véglegesen kitorli a történelemből.

— **Párbaj ellen.** Tegnap este a budapesti Royal-szálló egyik termében Samuel James Copper érdekes előadást tartott a párbaj ellen, melyet nagyszámu előkelő közönség hallgatott végig. Copper német nyelven, hév-vel ostromolta a párbaj ferdeségeit és barbár szokásnak nevezte azt, mely ellentétben van a modern demokráciával; slőjogokat enged bizonyos kasztoknak, mint az arisztokraták-nak, vagy a hadseregnek. A történelem fele-lőssé fogja tenni századunkat ezen emberte-len vétek miatt és azért mindnyájunknak küz-denünk kell a párbaj eltörlésén és ne álljon senki sem a törvény hatalma felett. Copper azon óhajással fejezte be beszédjét, hogy vajha minél előbb akadna egy Telemachus-hoz hasonló ember, ki a küzdő felek testei közé vetné magát. Utána Felix Lacaze beszélt franeziául, ki már a békekongresszuson radi-kális javaslatot tett a párbaj megszüntetésére. El kell törülni ezt a gyilkosságot, ezt a vét-eket a haza ellen, — mondja Lacaze — és nemzetközi párbajellenes ligát kell alakíta-nunk. A párbaj fő fészket a militarizmusban látja, mely kényszeríti az európaiakat a párbaj vivására, reméli, hogy Magyarországon is si-kerülni fog azt a meggyökeresedett rossz szo-kást kiirtani. Végül G. a. n. Hugó dr. szólott, lelkés szavakban kelt ki a mai politikai és társadalmi viszonyok ellen: a párbajt szerinte nem egyes személyek, hanem a párbaj kut-forrásaiknak, mint a militarizmus szellemének megdöntése fogja fölőlegessé tenni. Mind-háromuk beszédét a közönség tetszéssel fog-gadta és különösen megéltjezte az őss angol Cappert.

— Az aranyember. Jócai fantiziájához méltó rejtélyes módon jutott egy Hölke n Károly névű matróz az aranyember nevéhez. Hölke már hetek óta feltűnt a bécsi rendőrségnek azzal, hogy mindenütt, ahol megjelent, aranyokkal fizetett. Sokáig figyeltek rá, míg végre tegnapielőtt temérdek gyanúok alapján letartóztatták. A „Fünfhaus“ negyed egyik szállójában levő lakásán egy zacskó aranyat lelték, össze japánveretű új aranyakat, körülbelül 4400 forint értékben. Hölken, ki mindenütt a Schmeisser Edvin álnévet használta, hosszas faggatás után a következő történettel magyaráta meg, hogy mi módon jutott az aranyokhoz. Mint matróz az észak német Lloyd-társaság „Hohenzollern“ nevű gőzösén egy izben Hongkong felé hajózott. Ez év elején történt, hogy a szabad tengeren haladó hajó fedélzetén egy izben éjjeli őrészen volt és akkor rajtakapta két matróz társát, amint egy óriási tömeg arany pénzt oltastak. A két matróz, kiket Hölken meg is nevezett, rimádkodtak neki, hogy ne árulja el kincstiket, inkább neki is adnak belőle. Kapott is ekkor tőlük vagy 6000 frt értékű aranyat. Később aztán bizalmasan bevallották neki, hogy a pénzt egy nagy postálopással szerezték, mit itt a hajón követtek el. Nemsokára arután betegség frügys alatt ő is és a két matróz is különböző állomásokon kiszáltak. Hölken előbb Velenczébe, majd Triestbe utazott, hol mindenütt nagy uri életet folytatott. Október 21-én jött Bécsbe, hol utólrta végzete. A bécsi rendőrség táviratilag értesítette a Lloyd-társaság központi igazgatóságát Hölken vallomásáról.

— A rezervista boszuja. Két fiatalember megy végig a budapesti Andrassy-uton és szembe találkozik egy ivaskos, katonás magasztású urral, akinek fesszes mosdaltai elárulják, hogy nemrég vetette le az az legyenruhát. Az egyik fiatal ember meglöki a másikat:

— Látod ezt a szörköt? 20, 20, 20

— Látom. Nos, mi van hát vele?

— En nem tartosom azok közé, aki felebarátjuk hátrá hányják, de ha eszembe fogok megtréfálhatom, nem adnam én is boakért. Ormester volt abban a században, amelyhez én a hadgyakorlatokra bevonultam és mondhatom, hogy soha még nagyobb háskenyusé nem viselte az uniformist. Ugy megvekszték, hogy még most is fölforr bennem a vér, ha csak rá gondolok.

Ebben a pillanatban megállott az omnibusz, a kövér ur fel száll és a lépcsőn felkuszva, az imperiálion helyeskedik el. A másik fiatalember int a kocsiának és ő is fel szállnak. Aztán így szól a kocsihoz:

— Kedves barátom, itt van egy korona. Megfizetem vele a díjat azért a kövér urért is, aki az imént le szállt. A többi az enyém. De van egy kéresem: az én szegény nagybátyám, már mint az a kövér ur, rögeszmében szenved. Az a rögeszméje, hogy ő villamos gép, amely az omnibuszt mozgatja. Nem akar hát le szállni, pedig az Oktogóznál várunk rá. Dobja le, ha magától nem megy.

Aki ismeri azt a mélységes gyűlöletet, amelyvel az omnibuszok alkalmazottjai minden iránt viseltetnek, ami villamos, nem fognak csodálkorni, hogy a kövér ur le szállítása nem történt a leggyöngédebb módon. A két fiatalember nevetve nézte egy fiakkorból az egész jelenetet és mire kimagyarázásra került volna a dolog, oh már messzire voltak az izgalmas jelenet színhelyétől.

— Két élet egy golyóval. Drenx városban, Franciaországban tegnap reggel borzalmas tragédia játszódott le. Egy R o q u e l Ulyse névű fiatalember szerelmi bánatában meg akarta ölni magát. Szándékát végrehajtandó, elővette vadászfegyverét és letérdelve, a csövet állá alá illesztette. E pillanatban nyitott a szobába édesanyja, aki odarohant hozzá és hátrafogta a fejét. De a fegyver eldőrdült s a golyó a fiatal ember arcát horzsolva összerombolta jobb halántékát, azután pedig az anyát érte, akinek az agyvelejébe hatolt. Az anya azonnal meghalt s a szerencsétlen fiu pár órai kínlás után követte anyját a halálba.

— Börtön elől a halálba. Bécs-Ujhelyen tegnap éjjel több törzsúrát ejtett magán és leugrott lakásából, az első emeletéről az utozára Dr. H o r n i g Norbert, ki Prágából érkezett, és ironak adta ki magát. A öngyilkosjelöltet súlyosan megsebesülve szállították a kórházba. A rendőrség mely azonnal nyomozást indított azt derítette ki, Dr Hornigról, hogy a hatóság közözi eljárását tett ellene folyamatba.

— Milán király mulat. M i l á n király, ki legutóbb hosszabb ideig Bécsben tartózkodott, szerdán elhagyta az osztrák fővárost és egy ismert osztrák arisztokrata stájerországi birtokára utazott, ahol nagy vadászatok lesznek a tiszteletére. Ezek végeztével Milán király bucsut vesz monarchiánktól és ismét visszatér Párisba, ahol a telet tölteni szándékozik. — S á n d o r király, ki november 21-ikén két napi tartózkodásra Bécsbe jön, e szerint ott atyjával nem fog találkozni. B e l i m a r k o v i e s tábornok, a volt régens és P e t r o v i c s Vukasin volt pénzügyminiszter, e napokban Bécsben időztek és értekeztek Milán királyival, a miről Belgrádba visszatérve, külön hosszabb kihallgatáson referáltak Sándor királynak. Bécsből Sándor király Rómába megy U m p e r t o király látogatására.

— Gyilkos katonasorvos. Odesszából táviratozzák, hogy ott T i m k o v s s k y hadnagyot a lakásán S o k o l o v katonasorvos lelötte. A fiatal hadnagy belehalt sebébe. Sokolovot, aki boszut állt a hadnagyon, mert feleségét megszöktette, elfogták s haditövényszék elé állítják.

— A világ sajtója. A legújabb statisztikai kimutatás szerint a földkerekségen évenként összesen 12.000.000.000 újság példányt adnak ki. Hogy fogalmat adjunk erről az óriási mennyiségről, csak azt említtük meg, hogy ezekkel az újságokkal körülbelül 30.000 négyszög kilométer területet lehetne betakarni. Ennyi újság papirosának súlya 781.240 tonna. Hogy ha valamennyi újságot egyetlen gépen akar-nak nyomni, ugy az összes kiadás, föltéve, hogy a gép másodpercenként egy példányt nyom, csak háromszázharminczhárom év múlva jelenhetné meg. Az egy évi példányok egymásföle rakva 80.000 méter, vagyis nyolcz kilométer magasságot érnének el. Föltéve, hogy minden ember naponként öt perczet szentel újsága elolvasásának, az az idő, melyet a föld összes lakossága évenként újságolvasásra fordít, 100.000 esztendőnek felel meg.

— A tékozló fiu. Érdekes foglya van most a pécsi rendőrség fogházának. Egy elszállt külső hús-éves fiatal ember, aki — saját vallomása szerint — kedveséért elhagyta szüleit, sikkasztott, váltót hamisított s mikor a lány pénze fogytán hűtlenül elhagyta, önként jelentkezett a rendőrségnél, betegséget szimulálva. Ott azonban a kórház helyett a börtönbe küldték s megtelegrafáltak a szüleinek, hogy sikkasztott és a büntetés igazságszolgáltatás kezébe került. A válasz azonban egészen más volt, mint aminőt a rendőrség várt. A szülők azt felelték ugyanis, hogy a fiu egy krajozárt sem sikkasztott és ha már megkerült küldjék haza. A rendőrség azonban a fiu vallomására támaszkodva, tovább is fogva tartja és erősen kutatja, hogy honnan vette az eltékozolt pénzt.

— Öngyilkos jegyesek. Wiesbadenban, ezen a divatos nagyvilági furdóhelyen, szomorú véget ért egy fiatal szerelmes pár. P f e i f f e r Frigyes, a hesszeni 11-ik utászszázalóji hadnagya, erre a furdóhelyre szöktette Z i c k w o f f maini előkelő kereskedő Johanna nevű leányát. A legkülönösebb a szökezésben az, hogy a szökevények jegyben jártak. A fiatalok csak egy napig mulattak a most csöndes furdóhelyen, a nagy üres szállók egyikében s tegnap déiben holtan lelték őket szobájukban. A hadnagy előbb jegyesét lötte agyon, azután magát. Közös akaratból haltak meg, de hogy mi vitte őket az esküvő előtt a halálba, nem tudják. Mindketten levelet irtak az öngyilkosság előtt szülőiknek.

— A legfiatalabb hadnagy. A Kassán állomásozó 34-ik gyalogezred tisztikara egy egészen fiatal hadnaggyal szaporodott meg. A német császár legidősebb fiát, a 14 éves F r i g y e s herczegét neveztek ki az ezred hadnaggyává és ezt a kinevezést nagy estélylyel és lakomával ünnepelte meg az ezred. Tegnap előtt este a tisztai kaszinóban leleplezték a legfiatalabb hadnagy arozképét, a melyet a berlini attasé hozott Kassára, tegnap pedig diszebedet rendeztek és táviratban üdvözölték kollégájukat a 34-ik ezred tisztjei.

— Rövid hírek. Verszegen Jónás Károly segédjegyző szerelmi bubánata miatt felakasztotta magát. — Munkácsen feloszlatták a fegyvényt. A fegyverek jó részét már elszállít-

tották Sátoralja Ujhelyre. — Budapestén egy ismeretlenül maradni akaró 20.000 frtot adományozott a szegény gyermekeknek segélyesd-egyesületnek. — Szerbiában a sok esőzés több várost árvissel fenyeget. Néhol már a vasuti közlekedést is beszüntették. — Bécsben, a Margarethen városrészben tegnap este Steger hetvenkét éves szakácsnőt lakásán megfojtva találtak. Azt hiszik, hogy rablógyilkosok ölték meg. A rendőrség vizsgálatot indított. — Triestben Kramer István tengerész altiszt kedvesét, Geisor Mari pinözernőt nyilt utozán, szolgálati kocsival leszurta. A rabtus szerelmezt a rendőrség vette pártfogásába. — Párisban Santumere szocialista képviselő tegnap lászrohamban öngyilkosságot követett el.

HYMEN.

Perlaký Gábor dr. a helybeli főgymnasium tanára ma két házasságot Z ú b o r Gyula törvénytudó bíró bájos, szép leányával Ella kisasszonynyal. Az anyakönyvvezető előtt délután 3/5-kor lesz a szertartás, utána a minortak templomába kapja az ifju pár az egyházi áldást. Tanuk lesznek a menyasszony részéről S z a t h m á r y Gyula kir. tanácsos alispán és neje, a völegeg részéről H o r v á t h János és neje.

Korbuly József aradmegyei fiatal földbírtokos tegnap előttestádkott örök hűséget Nagyváradon dr O r l e y Kálmán országgyűlési képviselő bájos és nagyműveltségű leánynak I r m a kisasszonynak. Az esketési szertartás, a polgári kötés után, 11 órakor a Kőrösparti református templomban ment végbe, hol számosan jelentek meg az esküvő alkalmából. Az esketést O s á k Máté esk. lelkész végezte eszmékben gazdag, lendületes beszédet intézve az új párhoz. Esküvőről a násznép Orley házához hajtatott, hol fényes ebéd várta a vendégsereget. Násznagyok voltak dr. M i s k o l o c s y Ferenc és L e n g y e l Sándor; nyoszolyó asszonyok dr. M i s k o l o c s y Ferencné és H l a t k y Endréné. Vőfélyek O r l e y György, ifj. O r l e y Kálmán, K o r b u l y Mihály és ifj. K o r b u l y István. Nyoszolyólányok: O r l e y Anna, K o r b u l y Berta, S e r é n y i Vilma és H l a t k y Margit.

Reizer József pozsonyi kataszteri mérnök ma délután 4 órakor két házasságot az aradi anyakönyvvezetői hivatalban W i e d e n Rózsika kisasszonynyal. B e g é n y i Kálmán aradi ékszerész sógoröjével. Tanuk lesznek K ö r m e n d y József liceumi tanár és S z é l Ernő posta- és táviráda felügyelő. A fiatal pár a helybeli róm. kat. templomban egyháziilag is megáldatja frigyét, hol ez esketést G á l Arpád István végzi.

GYÁSZROVAT.

† Üzv. Kiss Ferencné Osrinte részvétellel vették a gyászirt, mely K i s s Ferencz ipartestületi titkárt érte kinek forrón szeretett édes anyja elhunyt. A család gyászjelentése így szól: Alóhírottak mély fájdalommal és megtört kebellet tudatják, ugy saját valamint számos rokonok, jó barát és ösmerősei nevében is forrón szeretett anya, anyós, nagyanya és testvér Ö z v. K i s s F e r e n c z n é szül. Varga Zsuzsánnának 1. évi november hó 12-ik napján este fél hét órakor életének 67-ik évében törtéot jöbblétre szenderültét. A megboldogult drága halott földi maradványai nov. hó 14-én fognak délután 8 órakor Kis-körút 1. számú házból a ref. szertartás szerint a felső temetőben örök nyugalomra tetetni. Aldás lengjen drága porai fellett. Kiss Anna férj. Szappanos Ferencné, Kiss Ferencz és neje szül. H e n d l Matild. Kiss Gyula. Kiss Erzsébet férj. Knizse Imréné. Kiss Mária fér. Koszra Sándorné gyermekei. Szapanos József, Lajos, Sándor, Ilona, Gyula, Béla, unokái. Varga József és neje szül. Kornya Amália. Varga Lajos és neje szül. Hajos Katalin. Varga Erzsébet férj. Gera Györgyné. Varga Boroálya férj. Özv. Gábr Andrásné testvérei. Özv. Kiss Istvánné szül. Diószegi Etelka menyé. Kiss Janka férj. Czuna Miklósné. Kiss Anna. Knizse Margit, Imre, Jenő unokái.

TANÜGY.

(—) Női kereskedelmi tanfolyam. Az a r a d v á r o s i kereskedelmi akadémiával kapcsolatosan felállított női kereskedelmi tanfolyam-

nak vasárnap folyó hó 15-én délelőtt 11 órakor lesz az ünnepélyes megnyitása az akadémia dísztermében. Erre az ünnepélyre külön meghívókat bocsájtott ki a kereskedelmi akadémia tanártestülete.

A következő meghívó közlésére kértek meg bennünket. Az aradvárosi kereskedelmi akadémia tanártestülete tisztelettel meghívja a nagyérdemű közönséget, különösen az iskolaügyi barátait, a női kereskedelmi tanfolyámon a folyó hó 15-én, vasárnap délelőtt pont 11 órakor a kereskedelmi akadémia dísztermében leendő ünnepélyes megnyitására.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Dóra, szimfónia.
Vasárnap: Délután: A notredamei harangok, dráma. Este: Királyné dragonyosa, operetta.

A „Hütelén.”

— A Vígsház újonsága. —

A vígsházban csütörtökön este művészi esemény volt. Est írják a fővárosi lapok mind. Bracóó Róberttől, a neapolitai előbbi. Itársaság kedvelt írójától adtak elő egy három felvonásos vígjátékot, melynek irodalmi értékével egyenlő rangban állott az előadás.

A hütelén persze egy szép asszony, a ki nem hütelén; ellenkezőleg mintaképe az asszonyi hütelének. Csak egy kicsit különös, nagyon kacser és érényessége tudatában merészen vállalkozó.

Persze sokan settenkednek így az asszony körül. A leggyanusabb a gróf előtt az ő Ricciardi Ginó barátja, aki a Fenyvesi Emil szerencsés maszkja szerint csakugyan tűzesvörös, feketeszemű és hódító szerelmesnek látszik kinek komoly kvalitásában éppen csak a genialisan a homlokára fésült rendetlen hajfűrt kelt kétséget. Ez az ur csakugyan komoly szándékkal lát az udvarlához, a színházhoz, a hol lemondta az előadást, bolondítja a férjét, csak hogy a szép asszonnyal egyedül maradhasson. S nyomban meg is kezd az ostromot. Miben bizakodik voltaképpen? — így okoskodik a tántoríthatatlanságában biztos asszony. Hiszen voltaképpen nem is próbálta ki az érényét. Könnyű érényesnek lenni itt, a hol mindig egy sereg ember környékezi, vagy ha egyedül van egygyel, tárva-nyitva ajtó-ablak. De adjon csak egynek is, például neki alkalmat, igazi alkalmat, zárt ajtó mögött, tanuk nélkül és ha akkor is tud ellentállani, akkor hiheti magáról, a mit most hisz.

A szép asszony kacag és azt mondja: áll az alku, meglesz. „Jöjjen a lakásomra.” Holnap két órakor ott leszek. Az ellenáthatatlan Ricciardi nem hisz a fülének mert turboldog.

S a grófné elmegy a tállakára, honnan előbb a megjelent férjét távolította el. „Itt vagyok, csábitson hát el!”

Nem tudom, Klára asszony tudta-e de fiziologiai tény, hogy ilyen felszólításra a férfi képtelen a csábitásnak még csak kísérletére is. Mintha jeges vizet nyakon öntöttek volna, Ricciardi ur, a ki imént még csupa láz és várakozás volt, most ötl-hatol és végül abban lyukad ki, hogy ő neki ezse agában sem volt komolyan venni a csábitást, sokkal jobban szereti és tiszteli stb. De az asszony nem enged, a legvéresebb gunyolódás mellett követeli a csábitást s szegény Ricciardi már egészen magán kívül van, mikor a szolgálja lelkendezve jelent, hogy Sangiorgio gróf vissza jött és a kerti házban akarja bevárni a nagyságos urat. Erre már Klára asszonynak is inába szállt a bátorsága és könyörög Ricciardinak, mentse meg. Ez csakugyan felajánl neki egy kulcsot, melynek segítségével észrevétlenül elmenekülhetne, de jutalmul egy ölelés, majd egy csókot kér. Klára asszony a szemtelenségre büszkén rendeletet ad a szolgának, hogy a gróft vezesse ide. S inkább kompromittálja magát, semmint komolyan hütelenséget kövessen el. A gróf betoppan, Ricciardi megint a legszánalmasabban vergődik, egy kis oszondos összekocozás férj és feleség között, végül távoznak, abban a hitben hagyván Ricciardit, hogy a gróft maga Klára rendelte ide a tállakára.

Persze, hogy az asszony meggyőzi férjét a hűségéről és együtt főzik le a csábitót, az asszony hívására megjelenik és a szalon fögönye mögül hallja a férj és feleség kacaját.

Az asszonyt Lánosi Ilka játszotta, a férjét Ráthonyi Akos és a csábitót Fenyvesi Emil. A fővárosi sajtó szinte egyhangulag ismeri el, hogy a mit hárman nyújtottak, a vígjátéki nagy stílust közelítette meg. A három felvonás három berendezése olyan volt, a melyet még fővárosi színházban nem mutattak be.

Nagy meglepetést okoztak a telt színháznak különösen női hallgatói közt Lánosi Ilka toalettjei, melyekről itt közöljük a „Budapesti Napló” szellemes leírását.

Valahányszor egy-egy felvonásra felgördült a függöny, írja lapársunk, a páholyban és a parketten ülő hölgyek, mintha csak összedeszéltek volna, egyszerre kaptak a látócsöveikhez és odaszegezték Lánosi Ilka toalettjeire, a ki a darabban Sangiorgio grófné szerepét játszotta. Egy-egy bájos női ajakról fel is hangzott a meglepetésnek az a bizonyos — Ah! — a mely el szokott röppenni a női ajakról, valahányszor egy remek toalett öltik a szemökbé.

Sangiorgio grófné három toalettje — mert minden felvonásra jut egy-egy — csakugyan remeke a női szabóművészetnek. Ez a három toalett: egy estélyruha, egy látogatóruha meg egy pongyola.

Minthogy egy szellemes asszonyismerőnk azt állította egyszer, — és szellemes asszonyismerőseinknek mindig igazuk van, — hogy azok a toalették, amelyekben egy művésznő megjátssza a szerepét, hozzátartoznak a darab lélektanához, tárcarovatunkban közölt premiér-kritikánk kiegészítése képpen, itt közöljük Lánosi Ilka három toalettjének a leírását, melyben Sangiorgio grófnét ma este játszotta.

I. Estélyruha. Világos zöld duchessebő, direktóár-alj, vörös himzésű mályva virágokkal és arany kalászokkal. A derék fehér csipkével és mályva-virágokkal díszítve, a két vállon szintén mályvavirágok.

A ruha decolletage-ára maga Sangiorgio grófné azt mondja férjének a darabban:

— Nem gondolod, hogy a ruhám egy kicsit nagyon is ki van vágva? ... De hát nem tehetek róla, a divatot követem!

— A női divatot a nők csinálják, — veti ellen a gróf.

— Oh nem; — feleli szellemesen Sangiorgio grófné, — a férfiak is!

II. Látogatóruha. Ibolyaszín felle, az aljon agongs-prémmel szegélyezve. Prémmel beszegett kabátka lilaszín chinai-bélésű. A derék crem-csipke, lilaszín szalaggal; elől rózsaszínű crópe de chine betéttel. Fehér zsenilin-kalap rózsaszín és ibolyadiszszal; ugyanilyen kis karmantyú.

Sangiorgio grófné ebben a ruhában látogatja meg imádóját a lakásán s ez a toalett megbolondító hatással van a poétára.

III. Pongyola-ruha: Fehér crópe de Chine csipke-betéttel. Az öv arany kigyó. Ez a pongyola könnyű, mint a fehélet s mikor Sangiorgio grófné végiglebeg benne a szinpadon, olyan mint egy nagy fehér kamélia, amelynek szirmai szerelmet lehelnek. Férje meg is hódol neki s így szellemes asszonyismerőseinknek mégis igazsá van.

— A toalett hozzátartozik a darab lélektanához!

* A mai előadás. A szintársulat nagy ambícióval készült a mai előadásra. Különösen vendégművésznőnk Paulainé Adorján Berna foglalkozott szeretettel Dóra szerepével, melyben egyéniségének sok értékes tulajdonságát lesz alkalma érvényesíteni. Már egyszer ki volt tűzve Sardounak ez az érdekes a politikai és társasélet-vonatkozásaiból való darabja a műsorra, de akkor Paulainának betegsége miatt maradt el. Reméljük hogy ma nagy közönség fog a „puskasmama” leányának és Andrének, szívügyeit és Zika grófnének meg a többi politikai kalandor-nőnek és kalandornak üzelmei iránt érdeklődni.

* Nóra folytatása. Ibsen Henrik erősen titkolt új drámájáról annyi mégis kiszivárgott a nyilvánosságba, hogy mintegy folytatása lesz a hírneves szerző sokat támadott és vitatott drámájának Nórának, aki a darab utolsó felvonásában, udvalévölög összeszedi a holmiját és otthagyja a férjét a gyermekeivel együtt.

Evek során át kritikások, írók, színészek azt a kérdést intézték Ibsenhez, hogy milyen sorsa lehet egy olyan nőnek, aki könnyelműen elhagyja a családi tűzhelyet. Ibsen új darabjában erre a kérdésre szándékozik megfelelni és mindenütt nagy érdeklődéssel néznek a dráma előadásának elébe.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Simli Mariska sajtópöre. Aradon is jól ismerték Simli Mariska kisasszonyt, aki mint duhajkodó egyetemi hallgató kezdte a nyilvános pályáját és attól fogva is sürten gondoskodik, hogy a nevét ne feledjék el. Legutóbb „Haladás” címmel lapot indított Debreczenben, amelyben reformálni óhajtotta a sajtóvilágnak induló irodalmat, a századévi erkölcsöket és vak tudományt, széles körű műveltséget ígért olvasóinak, Debreczenben azonban nagyon meg vannak elégedve a jelenlegi helyzettel, a tudomány és irodalom magas fokára nem akarnak eljutni, amiből következik, hogy Simli Mariska lapjának nem sok előfutója volt. Haragudott is emiatt nagyon a kisasszony-szerkesztő és haragja különösen Bosszány István kerekedő ellen irányult, akit egy nyilttéri közleményben keményen meg is támadott. Bossza, mivel a közleményben becsúszásért kifejezések vannak, sajtópert indított Simli Mariska kisasszony ellen.

KATONAZENE-HANGVERSENY

MA ESTE

a cs. és kir. 33-ik gyalogezred

zenekarának

HANGVERSENYE

a központi szálló

nagy disz-éttermében.

Kezdete este 8 órakor.

TÁVIRATOK.

Vád egy fővárosi orvos ellen.

Budapest, november 13. (Saját tud. táv.)

A főváros belvárosának kerületi orvosát Korotnait azzal vádolják, hogy özvegy Patsu Miklosné hagyatékát közvetlenül Patsuné halálakor mintegy harminzezer forint értékig kifosztotta.

Patsuné gyermekei a hagyatékot fogvatékosnak találván, anyjuk cselédjét gyanították lopással. A vallatóra fogott cseléd az orvosra hárította a gyanút.

A rendőrség ennélfogva az orvos kérelmére vizsgálatot tartott az ügyben s a megejtett házkutatás alkalmával pénztárában tényleg több értékes tárgyat talált, melyekről megállapította, hogy Patsuné hagyatékába tartoznak. Korotnai azt állítja, hogy e tárgyakat még az özvegy életében ajándékba kapta tőle.

A rendőrség a gyanu ily megerősödése alapján többször kihallgatta az orvost s aztán haza bocsájtotta.

Korotnai kijelentette, hogy a lapokban hozott közlemények érdemére nem nyilatkozik, hanem az esti lapoktól a vizsgálat befejezte után fog magának elégtételt szerezni.

Korotnai a belváros művelt köreinek egyik legkedveltebb alakja. Rendkívül elegáns megjelenése helyet biztosított számára a legelőkelőbb házaknál s

mint módos háztulajdonos, fényes, söt pazar életet élt. Mindenki szeplőtlen jellemű embernek ismerte s épen azért a legtöbben képtelenségnek tartják a rettentő vadat, melyet a gyanuba fogott cseléd feléje hártott. A vizsgálat tovább folyik.

Lefoglalt naptárak.

Budapest, november 13. (Saját tud. táv.) A rendőrség lefoglalta a „Népszava“ naptárait, frivol versei miatt.

A választások utójátéka.

Balassagyarmat, november 13. (Saj. tud. táv.) Jeszenszky báró a választásokból kifolyólag kardpárbajt vívott Forgách Antal gróffal, Nógrádmegye főjegyzőjével. Jeszenszky a mellén és fején súlyos sérüléseket szenvedett.

A hivatás áldozata.

Pozsony, november 13. (Saj. tud. táv.) Baviéra énekesnő Carment játszva, egyik legszenvedélyesebb jelenetében öszserogyott és szörnyet hat. Az orvosok véleménye szerint a megérettetés okozta szívszélhűdés ölte meg.

Lövöldöző utitárs.

Bécs, november 13. (Saj. tud. távirata.) A hamburgból jövő vonaton ma egy fakereskedő érkezett, kit a rendőrség nyomban letartóztatott, mert utközbén egy utitársára lőtt, majd egy munkásra fogta fegyerét, de lefoglalták a revolvert kicsavarták kezéből. A meglőtt utitárs sértetlen maradt, a golyó pár lépésnyire süvített el feje mellett. Azt hiszik, hogy a lövöldöző elmeháborodott.

Fizetéskeptelenség.

Bécs, november 13. (Saj. tud. táv.) Weinberger Ignác bécsi posztókereskedő fizetéskeptelen. A passivák 150,000 írtra rugnak.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

- Saját tudósítónktól -

Arad, november 13.

A szilárd irányzat a külföld magasabb árjegyzései folytán naponta emelkedik annyira, hogy a lefolyt héten a gabona-árak 40-50 krajczárral emelkedtek.

Nálunk a forgalom, a rossz időjárás miatt, igen gyenge keretben mozgott, s alig hozatott be mintegy 600 métermázsa buza s mintegy 500 métermázsa tengeri, mely a következő áron kelt el:

- Uj-buza I-ső minőségű 7 forint 20 krtól 7 forint 30 krig.
Uj-buza közép minőségű 7 forint 10 krtól 7 frt 20 krig.
Uj-tengeri morzsolt 2 forint 60 krtól 2 forint 70 krig.
Ross - névleges jegyzés - 5 forint 50 krig.
Zab - névleges jegyzés - 4 forint 80 krig.
Arpa - névleges jegyzés - 3 forint 70 krig.

A lippal vásár.

- Saját tudósítónktól -

A lippai vásár tegnap vette kezdetét, a mely eddig a lehető leggyengébbnek ígérkezik. Nincs is kilátás arra, hogy a második naptól jobb eredményt reméljenek. A felhajtás nagy ugyan, de a kereslet kicsi, ugyasólván, semmi. Alig van vevő a piacon. - Nagyobb marhavásárlást eddig csak a Neuman Testvérek özög tett.

A hizó-marhák ára 40-50, a hizottaké 46-48 kr. között változik kilónként.

Juhot mintegy 1000-1500 drbot hajtottak fel.

A lóvásár ma lesz.

Budapesti áru és értéktőzede.

- Gyenes Lajos özög jelentése. -

Budapest, november 13.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv szintén igen jó volt, s az irányzat szilárd maradt. Elkelt oa 50000 métermázsa buza 10 krajczárral drágábban.

Határidőüzlet: Amerikából érkezett tetemes szilárd jegyzésekre, nálunk is igen szilárdan indult az üzlet, s tekintettel az élénk vásárlási kedvre állandóan szilárd is maradt.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Óssi buza, Tavasszi buza, Buza május-juniusra, etc.

Értéktőzede: Ma élénk vásárlások voltak s így az árfolyamok javultak.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasút, etc.

Miért rossz az ideai bor? Az egész országban csaknem általában fölhangzik a panasz az ideai gyöngye minőségű mustermés miatt.

Részben még azokon a vidékeken is, ahol a permetezés a peronospora viticola ellen jórómán általánossá vált, csodálkoznak a gazdák azon, hogy a két, sőt háromszori permetezés dacára is az idén jóval gyöngébb minőségű bor termelt, mint a múlt évben. Egyes bortermelők, akik az okkertü bor-, illetve szőlőkezelésben mintaszertlen járnak el, nem győznek eléggé csodálkozni azon, hogy szőlőikből a leszedett szőlőnek nagy része rothad és romlik; romlanak tehát azok a szőlőfürtök is, amelyeknek kezelése mintaszertü volt. Ez pedig veszedelmes baj, mert világosan mutatja, hogy a lefolyt évben ismét megint sok helyen az országban hamisított, panosolt permetező anyagokat árultak a kereskedésekben. Volt már alkalmunk megemlékezni a rossz permetező anyagokról nem egy ízben, óvatossággal sokan ki is kerültk a hamisítványokat, azok azonban, akik a rossz anyagot a jótól nem tudják megkülönböztetni, méltán károsodtak az idén ép úgy, mint a múlt évben is. Ime egy levél, amelyből kitűnik, hogy már nagyon is idején volna azokat a kereskedőket szigorúan megbüntetni, akik hamis részgálicot és egyéb permetezésre ajánlott rossz anyagot árulnak.

N.-Bécsről, Kanizsa mellől, írják a következőket: A szüreti eredmények rosszak, dacára az ideai alapos permetezéseknek; a kereskedésekben nagyobbára hamisított részgálicövet árulnak; vasgálicozsal keverik az anyagot s ezt 55-60 krral forgalomba hozzák. A polgárság részéről, amelynek károsodása az idén is jelentékeny volt, mert a permetezés nem használt, azaz a szőlő rossz termést adott, följelentés történt ugyan a lelketlen kereskedők ellen, de nem sok eredménnyel.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

- November 13. -

Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (súlyban) - krig. Fialat nehéz (páronként 820 kilogramm felüli súlyban) 54-56 krig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm súlyban) - krig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) - krig. (pár nként 400 kilogramm felüli súlyban) - krig. Öreg közép (páronként 300-400 kilogramm súlyban) - krig. Közép (páronként 220-220 kilogramm súlyban) - krig. Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) - krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) - krig. Sertés-létaszám: 1896. évi november hó 10-én volt készlet 6086 darab, 1896. évi november hó 11-én felhajtott 190 darab, 1896. évi november hó 12-én elszállított 284 darab, 1896. évi november hó 12-én maradt készletben 5972 darab. - A hizott sertés áletirányzata: Változatlan.

S z e z z ö z i e t

- November 13. -

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban ayers szesz 50 forint 50 krajczár, kocsinyber 51 forint - krajczár hordó nélkül, per 100 liter 1/2, bolóérve 25 frt fogyasztási adót. Szájtott moslók 5 frt 20 kr. métermásánként.

Budapesti gabnatózede.

- Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. -

Budapest, november 13. d. u. 5 óra.

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Buza bászági uj, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, etc.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. november 13.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyar aranyjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4%, Magyar arany 4 1/2%, etc.

Aradvárosi színház.

Bérlet 48. szám. Bérlet 48. szám.

Szombaton, 1896. november hó 14-én

DÓRA

Színű 5 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Fordította: Huszár Imre.

S Z E M É L Y E K:

Table with 2 columns: Name and role. Names include Vander, Maurillac, Faverville, Tekli, Stramir, Gedefroy, Rio Zares, Dóra, Zikla, Bariatine, Mion, Dominique.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

- November 13. -

Központi szálloda: Dr. Purgess János ügyvéd és neje, Szentcs. Goldberger Gyula gyáros, Budapest. Misits Gy. jogász, Nadab. Bürger Ferencs körjegyző, Zádorlak. Dr. Weiss Jenő ügyvéd, Budapest. Filipek Antal kereskedő, Szeged. Binder Mór kereskedő, Orosháza. Reiserer Mór kereskedő, Maros-Illye. Róna Lajos kereskedő, Bécs. Vass szálloda: Pollák Ignác kereskedő, Budapest. Kiss Márton kereskedő, Budapest. Roth Lajos kereskedő, Budapest. Kohn Mór kereskedő, Gyula-Varsánd. Békefi Sándor kereskedő, Debreczen. Hirsch Béla jegyző, Kis-Jenő. Strasser Lajos birtokos, Gurahocz. Bánka Vilmos birtokos, Csermő. Gál Sándor birtokos, Pécska. Schubert Adolf kereskedő, Bécs. Grab Hermann kereskedő, Bécs. Klein Vilmos kereskedő, Bécs. Lederer Adolf kereskedő, Bécs.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.*

Porray-utca 2b. szám I. emelet egy csinosan

butorozott szoba,

külön bejárattal kiadó. 1607

Hirdetmény.

A nagymé tóságú m. kir. belügyminisiterium 61369/II. 39. szám alatt két intézményével jóváhagyott 12757/453/884 sz. szabályrendelet alapján azon ház és telek tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a járás, kövezet vagy aszfalt burkolattal elátva nincsen, felhívom hogy telkeik előtt a gyalog járó út f. é. november hó 30 ig terjedő idő alatt 1 és fél méter az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homok réteggel akként látassék el, hogy a víz telfogó árok vagy folyóka felé 5 cm-éternyi eséssel bírjon.

Köteles továbbá ház és telek tulajdonos a gyalog járok mellett elvonuló vízvezető árkok telke és háza utca vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előirt utasítás és mérték szerint kivágtatni és azt tisztán tartani, nem különben köteles ezen vízvezető árkokon keresztul a kocsik bejáratnál hidat építtetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendelkezések eleget nem tesznek s ettől 25 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom hogy a homok szükségletét az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Sarlot
főkapitány.

Telefon szám III.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.

Margit-Crème legjobb arcz crème, rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arcot.

Margit-Crème egyedüli szer szereplő, máfoltok, pattanások, bőrpattak (Mitesser) ellen.

Margit-Crème egyedüli szer bőrpattanások, arcz és kéz vörösdés, napbarnítás ellen.

Margit-Crème bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőre kenve, ez által rögtön fölvetetik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szereplővel vagy májfoltokkal fedett arcz 3-4 nap alatt alabástrom fehérré lesz.

Margit-Crème teljesen ártalmatlan, miután nem zsíros, hanem igen finom, hamar felszívó hatással bír. Az arcz nem lesz olyan fényes mind más crémekből, azért nappal is használható.

Margit-Crème nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.

Margit-hőlgypor fehér, rózsás és crème 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csak akkor valódi, ha minden doboz gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon felirattal és címerrel van ellátva.

Hamisításoktól óvakodjunk.

Üres tégelyek más gyógyszerárban Margit crémekkel meg nem töltenek.

Kapható Demké G., Brunner C., Ernyel Gy., Fejér Gy., Maresch, Obatko, Ring Lajos, Vasóczy és Nadler, Hajós Arpad, VOJTEK és WEISZ uraknál.

Hirdetmény.

Egy jó magános életű s a jegyzői teendőkből tőkéletesen jártas fiatal ember

alólirottál ágynemű és mosáson kívül teljes el látás mellett 240 frt évi fizetés és szorgalmához mért mellékjövdelemmel azonnal

alkalmazást nyerhet.

Bersa, 1896. november 11.

Keresztes,
berzai körjegyző.

1619

M. kir. államvasutak Üzletvezetőség Kolozsvártt.

24545/1896 I. d.

Pályázati hirdetmény

pályafentartási fák szállítása iránt.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére az 1897. és esetleg a következő 1898. és 1899. években szükséges pályafentartási fák szállításának biztosítására eszennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1897. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető esetleg lejjebbithető a következő: Tölgyfadeszka 7m³. Vörös fenyő deszka szükség szerint. Faragott tölgyfa 70 m-ig 488 m³. 712 m-ig 178 m³. 12 m felül szükség szerint. Kerítés sűrítési lécz puhafából 2100 drb. Kerítés sűrítési lécz keményfából 800 drb. Vágott lécz puhafából 98 m³. Kerítés oszlop tölgyfából 200 drb. Tölgyfapalló pálya fentartási czélokra 30 m³, hidpadozathoz, Vörösfenyőfa palló szükség szerint. Puhafarud külfelé szükség szerint. Keményfa rud szükség szerint m³. Kerítési rud tölgyfából 6060 m. Puhafából 13200 m. Tölgyzálfa pályafentartási 134 m³. vízmentesítéshez szükség szerint. Fedőszindely 42 cm hosszú 230,000 drb. Távirida oszlop tölgyfából 15 drb. A fenti anyagok pontos méretei a részletes méret jegyzékben vannak felsorolva mely méret jegyzék ajánlati minta és pályázati feltételek az alolirt üzletvezetőségél és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál ingyen kapható, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénz ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatványtárától (Bpest Andrassy-ut 73/75 sz.) 25 illetve 15 krnyi áron szerezhetők meg.

Az ajánlatok a külön czélra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/90 számú általános- valamint az épület és vágott fák szállítására vonatkozó 136719/92 számú különleges feltételek értelmében eszközölendő, mely feltételeket a pályázati határidőig alolirt üzletvezetőség anyag és leltár beszerzési osztályánál valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ivenként 50 kros magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimre:

«Ajánlat épületfák szállítására 24545/96 számhoz» 1896. évi november hó 18-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségnek általános osztálya főnökéhez benyújtandók. vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5%-ka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1896. évi november hó 11. én déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő esetleg posta útján oda beküldendők.

Kolozsvár, 1896. október havában.

Az üzletvezetőség.

Aradi nyomda részvénytársaság köznyomdája.

26112/1896.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. tv.-cz. 39. § a értelmében a f. évi 4-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi IV-ik adórészletet most már a késedelemi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régibb ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi díj és utadó tartozásait azonnal fizessék be: mert ellenkező esetben a régibb díj- és adótartozásait azonnal, a f. évi 4-ik adórészlet pedig október hóban a késedelemi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 4-ik adórészletre nézve november hó 24. től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a meny nyiban ennek daczára az adó, hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás fogantatásától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1896. november hó 11-én.

A városi tanács.

Magyar kir. államvasutak. Igazgatósága.

144061/44369/CV- szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok az üzletszabályzat 70 §-a értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órákor az alább felsorolt állomások teherárán raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, mihez t. című közönség ezenfelül meghívatik.

Állomás	November 19-én
Bpest	23-án
Szabadka	23-án
Kecskemét	23-án
Zágráb	23-án
Debreczen	24-án
Nagy-Várad	24-én
Szeged	24-én
Kolozsvár	25-én
Bpest ny. p. u.	26-án
Pozsony	26-án
Miskolcz	26-án
Csaba	26-án
Győr	27-én
Eszék	27-én
Kassa	27-én
Arad	27-én

Budapest, 1896. október hó 24-én.

Az igazgatóság.

25590/1896.

Felhívás.

Az 1883. évi XLIV. t. cz. 36 §-a értelmében közhírré tétetik, hogy az 1896. évre kivetett állami, községi és törvényhatósági utadó, hadmentességi-díj, iparkamarai-díj szárazéri-szabályozási költségek előírása befejeztetett.

Felhivatik ennél fogva Arad szab. kir. város adóköteles közönsége, hogy az 1896. évre kivetett közadók tartozásait folyó november hó 14-ig annál inkább előírassa, mert muasztás esetén 5 forintig terjedhető pénzbírsággal lesz sújtandó.

Arad, 1896. november hó 6. án.

A városi tanács.

25446/1896. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszük, hogy Arad szab. kir. város kapitányi hivatala mint elsőfoku iparhatóság mellett működő iparhatósági megbízottak választására jogosított iparosok és kereskedők névjegyzéke Green Nándor városi alkapitány hivatalos helyiségében 1896. évi november 11-től kezdve 8 napig a hivatalos órák alatt közszemlére kitétetik szabadságában állván azt az érdekelteknek megtekinteni, és az ellen felszólalással élni, mely felszólalás f. évi november hó 21-ig Arad szab. kir. város kapitányi hivatalánál nyújtandó be.

Arad, 1896. évi november 7-én.

A városi tanács.